

Sygn. akt V CSK 181/14

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa H. M.

przeciwko J. Ś.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 października 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 22 listopada 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód H. M. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 22 listopada 2013 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 14 czerwca 2013 r., którym oddalono powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności - aktu notarialnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających jego realizację. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze wskazano i należyście umotywowano przesłanki wynikające z art. 398⁹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli spełniony jest ten wymóg przynajmniej w odniesieniu do jednej z nich.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym wypadku wskazane przyczyny zachodzą. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania

kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uczestnik oparł na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. twierdząc, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do pytania „czy odmowa udostępnienia akt sprawy postępowania przygotowawczego z uwagi na dobro śledztwa uzasadnia odmowę zawieszenia postępowania z urzędu w przypadku ziszczenia się przesłanek z art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. i nieprzeprowadzenia stosownych dowodów, które mogą zostać uzyskane jedynie w toku postępowania karnego?”.

W ocenie Sądu Najwyższego tak sformułowana przyczyna nie usprawiedliwia przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanej do rozpoznania. Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Zagadnienia muszą mieć charakter rzeczywisty i konkretny. Argumentacja powinna nawiązywać do przesłanek przedsądu, a ponadto stanowić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanych okoliczności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.).

Już samo sformułowanie zagadnienia wskazuje, że nie odpowiada ono powołanym przesłankom. Po pierwsze art. 177 § 1 k.p.c. dotyczy fakultatywnego zawieszenia postępowania, które następuje na skutek postanowienia sądu podejmowanego z urzędu, przy czym do sądu należy ocena celowości

zawieszenia. Ten zakres swobody orzeczniczej - co do zasady - nie może być kwestionowany. Po drugie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. reguluje zagadnienie prejudycjalności i wskazuje na potrzebę zawieszenia postępowania cywilnego, gdy ujawniono czyn, którego ustalenie w drodze karnej mogłoby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej. Zachodzi ona wówczas, gdy przepisy prawa wymagają wprost, aby stwierdzenie pewnych okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy cywilnej nastąpiło w wyroku karnym, zatem jego brak uniemożliwiłby uwzględnienie żądania strony (art. 418 § 1 k.c., art. 404 k.p.c.). Zbliżona sytuacja zachodzi wówczas, gdy przepisy uzależniają powstanie określonych skutków od tego, czy miało miejsce przestępstwo (art. 442 § 2, art. 928 § 1 k.c.). W tych wypadkach sąd, w zasadzie, powinien zawiesić postępowanie cywilne, chyba że wyjątkowo może dokonać niezbędnych ustaleń we własnym zakresie (art. 417¹ § 2 k.c., art. 404 *in fine*). Niemniej zawieszenie postępowania w oczekiwaniu na wydanie wyroku karnego powinno wchodzić w grę wyjątkowo i nie może nastąpić jedynie w celu ułatwienia prowadzenia, bądź zastąpienia postępowania rozpoznawczego. Zagadnienia dotyczące nieważności czynności prawnej objęte są samodzielną kognicją sądu cywilnego i dowodzenie faktów związanych z twierdzeniem o wystąpieniu takiej wady oświadczenia woli nie doznaje ograniczeń. Zasada bezpośredniości, stanowiąca jedną z naczelných reguł postępowania cywilnego, także prowadzi do wniosku, że oczekiwanie na wynik postępowania dowodowego w sprawie karnej nie znajduje uzasadnienia, skoro i tak wymagałoby ono ponowienia.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[aw]